

Prop.
1987/88: 59

Regeringens proposition

1987/88:59

om ändrade regler vid löneutmätning och
införsel

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 29 oktober 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Anna-Greta Leijon

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa av de ersättningar som utgår vid värnpliktstjänstgöring, utbildning och arbetslöshet skall på samma sätt som vanlig lön kunna tas i anspråk genom löneutmätning och införsel. Undantag görs dock bl. a. för sådana ersättningar för vilka mottagaren är återbetalningsskyldig och ersättningar som avser att kompensera mottagaren för särskilda kostnader.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 1988.

Lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § och 15 kap. 2 § utsökningsbalken skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller i fråga om utmätning av

1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse,
2. annan ersättning för arbetsinsats av gäldenären, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares,
3. belopp som utgår som pension eller livränta,

4. sjukpenning eller annan *dagersättning*, som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning.

4. sjukpenning, *föräldrapenning-förmåner och annan ersättning* som utgår på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i den mån ersättningen inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller skall återbetalas.

Bestämmelserna i detta kapitel är ej tillämpliga när gäldenären är dödsbo eller annan juridisk person.

För vissa fall när skälig lön ej utgår för gäldenärens arbete gäller enligt 18 § särskilda bestämmelser.

15 kap.

2 §

Genom införsel får tagas i anspråk

1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse,
2. annan ersättning för arbetsinsats av gäldenären, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares,
3. periodiskt vederlag för utnyttjande av patent, rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller annan sådan rättighet eller för överlåtelse av rörelse.
4. belopp som utgår som pension eller livränta,

5. sjukpenning eller annan *dagersättning*, som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning.

5. sjukpenning, *föräldrapenning-förmåner och annan ersättning* som utgår på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i den mån ersättningen inte avser att

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1987/88:59

*kompensera för särskilt angivna
kostnader eller skall återbetalas.*

För vissa fall när skälig lön ej utgår för gäldenärens arbete gäller enligt 19 § särskilda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1988.

Lag om ändring i studiestödslagen (1973:349)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 3 § studiestödslagen (1973:349)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

3 §

Fordran på studiestöd kan ej överlåtas eller tagas i mät för gäld.

En fordran på studiestöd kan inte överlåtas.

En fordran på studiehjälp eller studiemedel får inte tas i anspråk genom utmätning eller införsel. Andra fordringar på studiestöd kan utmätas och tas i anspråk genom införsel i den ordning och i den omfattning som anges i 7 kap. och 15 kap. utskökningsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1988.

¹ Lagen omtryckt 1987:303.

Lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520)

Härigenom föreskrivs att 37 § familjebidragslagen (1978:520) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

Fordran på familjebidrag får *ej* överlåtas eller utmätas.

Fordran på familjebidrag får *inte* överlåtas och *inte* heller tas i anspråk genom utmätning eller införsel.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1988.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson och Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Wickbom

Lagrådsremiss om ändrade regler vid löneutmätning och införsel

1 Inledning

I den av riksdagen godtagna propositionen om ändring i reglerna för bidragsförskott och underhållsbidrag (prop. 1986/87:35, SoU 10, rskr. 83) anförde föredragande statsrådet bl. a. följande. Den nuvarande avgränsningen i utsökningsbalken av förmåner som får tas i anspråk genom löneutmätning och införsel är inte väl avvägd. Perioder av sjukledighet, arbetslöshet, föräldraledighet och repetitionsövning i det militära ställer sig olika såvitt gäller möjligheten att verkställa löneutmätning och införsel i de utgående ersättningarna, när samtidigt förmågan att betala av på skulden finns kvar till följd av den kompensationsnivå som de olika förmånerna för inkomstbortfall numera ofta har. Utgångspunkten för en ändrad avgränsning borde enligt föredraganden vara att människor med likartad ekonomisk situation vid utmätning i lön och införsel skall behandlas lika. Underhållsbidragets storlek och exekutionens omfattning bör i princip bero på inkomstens storlek och inte på slaget av inkomster. – Med hänvisning till att ytterligare utredning krävdes avstod föredraganden dock från att lägga fram några ändringsförslag.

Inom justitiedepartementet upprättades våren 1987 promemorian (Ds Ju 1987:7) Löneutmätning och införsel i ersättningar m. m. som utgår vid värnpliktstjänstgöring, utbildning och arbetslöshet. I promemorian föreslås att vissa ersättningar som utgår vid värnpliktstjänstgöring, utbildning och arbetslöshet skall kunna tas i anspråk genom löneexekution. Jag avser nu att ta upp de frågor som aktualiserades i promemorian.

Promemorian har remissbehandlats. Yttranden har avgetts av justitiekanslern, domstolsverket, Svea hovrätt, värnpliktsverket, socialstyrelsen, riksförsäkringsverket, riksskatteverket, centrala studiestödsnämnden, arbetsmarknadsstyrelsen, statens invandrarverk, riksrevisionsverket, riksdagens ombudsmän, Centralorganisationen SACO/SR, Tjänstemännens centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Försäkringskassaförbundet, Arbetslöshetskassornas samorganisation och Föreningen Sveriges kronofogdar.

Försäkringskassoförbundet har bifogat yttranden från samtliga försäkringskassor.

Föreningen Sveriges kronofogdar har bifogat ett yttrande från lokalavdelningen för Stockholms län av föreningen Sveriges kronofogdar.

Yttrandena finns tillgängliga hos justitiedepartementet i lagstiftningsärendet (dnr 2748–86).

Vid utarbetandet av mina förslag har jag samrått med cheferna för försvars-, social-, utbildnings- och arbetsmarknadsdepartementen samt med statsrådet Lindqvist.

2 Närmare om bakgrunden

2.1 Gällande ordning

Utsökningsbalken (UB) anvisar två olika former för exekution i lön, nämligen *utmätning i lön* (7 kap.) och *införsel* (15 kap.). För dessa båda former av löneexekution gäller i flera hänseenden gemensamma regler. Sålunda kan de bara rikta sig mot fysiska personer. Sedan beslut om utmätning eller införsel har meddelats tas lönen i anspråk före förfallodagen genom att arbetsgivaren åläggs att innehålla och till kronofogdemyndigheten redovisa visst belopp. Gälldenären får alltid behålla ett visst belopp för egen del. Vid löneutmätning fastställer kronofogdemyndigheten sålunda ett utmätningssvårt belopp och vid införsel ett förbehållsbelopp. Myndigheten skall också bestämma ett utmätningssvårt resp. införselbelopp, med vilket avdrag skall ske från lönen vid varje avlöningstillfälle. Det utmätningssvårta beloppet resp. förbehållsbeloppet bestäms i enlighet med anvisningar som riksskatteverket utfärdar (senast RSV Ex 1986:1 och 1986:2). Är det fråga om utmätning eller införsel i olika dagersättningar, skall de nämnda beloppen bestämmas per dag i stället för per avlöningstillfälle.

De båda exekutionsformerna uppvisar emellertid också vissa olikheter. Utmätning i lön kan bara ske under sex månader per år medan någon sådan inskränkning inte finns för införsel. Även i vissa andra avseenden är införsel en mer effektiv indrivningsform än utmätning i lön. Vid konkurrens går införsel före löneutmätning. Förbehållsbeloppen vid införsel är regelmässigt lägre än de utmätningssvårta beloppen vid löneutmätning, vilket innebär att man kan ta mer ur gälldenärens lön vid införsel än vid löneutmätning.

Enligt 15 kap. 1 § UB får införsel äga rum endast för underhållsbidrag enligt giftermålsbalken och föräldrabalken, för skatter och allmänna avgifter i fall som särskilt föreskrivs samt för böter och viten. För utmätning i lön uppställs däremot inga särskilda villkor i fråga om exekutionsfordringens beskaffenhet.

Genom löneutmätning och införsel får tas i anspråk bl. a. lön, vissa löneliknande inkomster såsom pension och livränta samt sjukpenning och föräldrapenning. Införsel – men inte löneutmätning – får ske i semesterersättning. Varken införsel eller utmätning av lön får ske i arbetslöshetsers-

sättning, utbildningsbidrag och en del andra förmåner som ersätter inkomstbortfall.

Endast omkring hälften av de underhållsbidrag som försäkringskassorna debiterar de bidragsskyldiga flyter in genom frivilliga betalningar och då ofta först efter förfallodagen och någon kravåtgärd. Bland de betalningar som flyter in genom exekutiva åtgärder är införselbetalningarna de helt dominerande (jfr tabell över kravverksamhetens ekonomiska omfattning år 1985 intagen i socialutskottets betänkande SoU 1985/86:29, s. 20). Införsel är alltså en förhållandevis effektiv metod att driva in dessa fordringar. Det gäller såväl försäkringskassans och underhållsberättigades fordringar som det allmännas fordringar på skatter och böter m. m.

2.2 Riksdagens uttalanden

Riksdagen har vid flera tillfällen på förslag av lagutskottet avslagit motioner om vidgade möjligheter till införsel i olika typer av ersättningar vid utbildning, arbetslöshet m. m. Lagutskottet har härvid hänvisat till bl. a. ensamförälderkommitténs kommande behandling av dessa frågor och uttalat att regeringens ställningstagande i frågan inte borde föregripas (LU 1981/82:25 och 1982/83:24).

2.3 Ensamförälderkommitténs förslag m. m.

Ensamförälderkommittén föreslog i betänkandet (SOU 1983:51) Ensamföräldrarna och deras barn (s. 275) att utrymmet för införsel borde utvidgas till att gälla också arbetslöshetsersättningar och de andra löneliknande förmåner som anges i 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Kommittén föreslog dock att undantag skulle göras för vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § samma lag och visst timstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349).

Ensamförälderkommitténs förslag mötte i dessa delar inte några invändningar vid remissbehandlingen.

I princip samma förslag som ensamförälderkommittén lade fram har lämnats av riksdagens revisorer (1985/86:17) och av riksförsäkringsverket i en framställning till regeringen den 19 december 1985.

3 Överväganden och förslag

3.1 Allmänna utgångspunkter

Enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 och 15 kap. 2 § första stycket 5 UB får löneutmätning och införsel äga rum i bl. a. "sjukpenning eller annan dagsättning, som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning". Det anges inte närmare i lagtexten vad som åsyftas med bestämmelsens slutord "annan sådan anledning". Det har emellertid uttalats att bestämmelsen innefattar *föräldrapenning och sjukpenning för vård*

av barn (se prop. 1975/76:27 s. 23 och prop. 1980/81:8 s. 540 och 736). Att bestämmelsen däremot inte medger löneutmätning eller införsel i ersättningar m. m. som utgår vid *arbetslöshet och utbildning* har klargjorts i ett par rättsfall från högsta domstolen (NJA 1963 s. 494 och NJA 1982 s. 730).

Frågan i vad mån löneutmätning och införsel får ske i olika ersättningar som utgår vid *värnpliktstjänstgöring* har – bortsett från bidrag enligt familjebidragslagen (1978:520) – varken i förarbetena till UB eller genom högsta domstolens praxis fått något entydigt svar. I lagberedningens betänkande (SOU 1964:57) Utsökningsrätt III sägs visserligen (s. 97) att värnpliktiga, civiltjänstpliktiga och liknande bör anses jämställda med arbetstagare (se även Walin m. fl., Utsökningsbalken, 2 uppl. 1987, s. 229 och Gregow, Utsökningsrätt, s. 242). Det skulle alltså enligt beredningens uppfattning vara möjligt att genom löneutmätning och införsel ta värnpliktigas ersättningar i anspråk. Detta skulle enligt beredningen dock inte ske med stöd av punkterna 4 resp. 5 i de båda aktuella lagrummen utan med stöd av punkt 2 i de båda nämnda lagrummen, vilken avser "annan ersättning för arbetsinsats av gäldenären, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares". I den av riksskatteverket utgivna handledningen Utsökning, 2 uppl. 1984, sägs emellertid (s. 178) att verkställighet inte kan ske i bl. a. dagpenning till värnpliktiga. Riksskatteverkets ståndpunkt har medfört att löneutmätning och införsel i praktiken inte har ägt rum i de värnpliktigas ersättningar.

I den av riksdagen godtagna propositionen 1986/87:35 om ändring i reglerna för bidragsförskott och underhållsbidrag sägs, som jag nyss nämnde, att utgångspunkten bör vara att människor med likartad ekonomisk situation vid utmätning i lön och införsel skall behandlas lika. Vidare sägs bl. a. att exekutionens omfattning i princip bör bero på inkomstens storlek och inte på slaget av inkomster.

De refererade uttalandena utgjorde utgångspunkt för de förändringar som föreslogs i promemorian (Ds Ju 1987:7) Löneutmätning och införsel i ersättningar m. m. som utgår vid värnpliktstjänstgöring, utbildning och arbetslöshet. Promemorians förslag har tillstyrkts eller i huvudsak lämnats utan erinran av praktiskt taget alla remissinstanserna. Endast arbetslöshetskassornas samorganisation och TCO avstyrker förslagen. Därvid anförs bl. a. administrativa och kostnadsrättsliga skäl. Jag återkommer till dessa invändningar i samband med att jag avslutningsvis tar upp vissa administrativa frågor.

TCO avstyrker förslaget också av principiella skäl och menar att det är orimligt att den som exempelvis vid arbetslöshet redan har drabbats av en inkomstminskning skall behöva vidkännas ytterligare sänkt inkomst på grund av löneutmätning eller införsel. Mot vad TCO anför kan emellertid sägas att föreskrifterna om utmätningsskydd och förbehållsbelopp garanterar att den berörde får behålla en så stor del av sin inkomst att han klarar sin och sin familjs försörjning. Några principiella hinder mot att jämställa de aktuella ersättningarna med lön när det gäller möjligheterna till lönexekution kan enligt min mening inte anses föreligga.

I enlighet med riksdagens ställningstagande bör man mot den nu angivna bakgrunden vid bedömningen av vilka typer av ersättningar som bör kom-

ma i fråga för utmätning i lön och införsel i allmänhet inte ta hänsyn till av vilket skäl den ifrågavarande ersättningen utgår. Invändningar av typen att löneexekution skulle motverka syftet med ersättningen i fråga bör alltså i princip inte beaktas. Arbetsmarknadsstyrelsens anmärkning att dagpenningen vid arbetsmarknadsutbildning av det skälet alltjämt bör vara fredad från löneexekution kan alltså inte medföra avsteg från den av riksdagen fastlagda huvudlinjen.

Det saknas enligt min mening anledning att bestämma den krets av ersättningar som skall kunna komma i fråga för införsel resp. löneutmätning på skilda sätt. Vid mina fortsatta bedömningar gör jag alltså ingen åtskillnad mellan de båda exekutionsformerna.

För att en ersättning skall kunna komma i fråga för löneexekution måste vissa generella krav ställas. Ersättningar som avser att täcka vissa särskilt angivna kostnader som gäldenären har bör – liksom enligt nuvarande principer – enligt min mening inte kunna tas i anspråk genom löneutmätning eller införsel. Om däremot ersättningen i fråga är avsedd att täcka mottagarens allmänna levnadskostnader, bör undantag för ersättningen inte göras. Har mottagaren av någon anledning höjda levnadskostnader, får hänsyn till dessa i stället tas när det utmätningfria beloppet eller förbehållsbeloppet bestäms. Vidare anser jag att inte heller sådana bidrag för vilka mottagaren i huvudsak är återbetalningsskyldig bör komma i fråga för löneexekution.

Om en ersättning däremot avser att kompensera mottagaren för inkomstbortfall, bör ersättningen kunna tas i anspråk genom löneutmätning och införsel. Liksom enligt principerna för den nuvarande regleringen bör vidare krävas att ersättningen är periodisk eller i vart fall förutsebar, dvs. löneexekution i ersättningen skall vara praktiskt genomförbar.

Ersättningens storlek bör inte tillerkännas avgörande betydelse för frågan om löneexekution skall vara möjlig, eftersom föreskrifterna om förbehållsbelopp och utmätningfritt belopp garanterar att mottagaren tillförsäkras ett tillräckligt belopp för egen del. Det skulle kunna finnas anledning att av praktiska skäl utesluta de ersättningar som uppenbarligen aldrig kan uppgå till ett belopp som överstiger i vart fall det lägsta normala förbehållsbeloppet. Det saknas å andra sidan enligt min mening skäl att uttryckligen göra undantag för dessa låga ersättningar eftersom gäldenärens övriga ekonomiska förhållanden i enskilda fall kan medföra att löneexekution i ersättningen trots allt är möjlig. Om ersättningen i fråga är behovsprövad, bör dock undantag av praktiska skäl kunna göras.

De utgångspunkter för en reform som jag lagt fast nu överensstämmer med promemoriaförslaget, vilket i detta hänseende i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan crinran vid remissbehandlingen. I följande avsnitt redovisar jag de olika typer av ersättningar som finns och, mot bakgrund av mina principiella ställningstaganden, min bedömning av om ersättningen i fråga bör kunna tas i anspråk genom löneexekution.

3.2.1 Ersättningar vid värnpliktstjänstgöring m. m.

Enligt 6 § *värnpliktsförmånsförordningen* (1976:1008) får värnpliktiga som fullgör grundutbildning eller annan i paragrafen angiven utbildning dagersättning med för närvarande 28 kr. per dag. Även om denna ersättning inte kan uppgå ens till lägsta normala förbehållsbelopp finns det – i enlighet med vad jag tidigare nämnde – inte anledning att uttryckligen undanta ersättningen från den krets av ersättningar som bör komma i fråga för lönexekution.

Under grundutbildningen kan värnpliktiga också få bidrag enligt *familjebidragslagen* (1978:520). Bidraget är behovsprövat och är avsett att täcka kostnader som den värnpliktige har bl. a. för sin familj och bör därför inte komma i fråga för införsel och utmätning. Utmätningsförbudet i 37 § bör alltså principiellt behållas.

Enligt 7 § första stycket 2 *familjebidragslagen* kan familjepening utgå för barn under 18 år som inte stadigvarande bor tillsammans med den tjänstepliktige. Det finns naturligtvis anledning att förhindra att den tjänstepliktige uppbär bidrag för en underhållsskyldighet som åvilar honom, om denna skyldighet inte fullgörs. Detta bör dock inte ske genom att reglerna om införsel får omfatta bidraget i fråga, eftersom föreskrifterna om beräkning av förbehållsbeloppet inte är anpassade till de ekonomiska förhållanden som den tjänstepliktige i dessa fall i övrigt lever under. Familjebidragen bör alltså inte till någon del kunna tas i anspråk genom införsel och än mindre genom löneutmätning.

Värnpliktiga som fullgör annan utbildning än grundutbildning m. m. är enligt 7 § *värnpliktsförmånsförordningen* berättigade till en dagpenning som beloppsmässigt motsvarar den faktiska sjukpenningen för hel dag. Dagpenningen avser att kompensera för inkomstbortfall och mot bakgrund av de principer som jag lagt fast i det föregående bör den kunna tas i anspråk genom löneutmätning och införsel.

Reglerna om ersättning till värnpliktiga är i viss mån tillämpliga också på andra personalkategorier. Detta gäller t. ex. vapenfria tjänstepliktiga, den som har kallats för att fullgöra bistånds- och katastrofutbildning och civilförsvarspliktiga samt personal inom de frivilliga försvarsorganisationerna. Ersättningen till dessa personalkategorier bör principiellt behandlas på samma sätt som ersättning till värnpliktig.

3.2.2 Ersättningar vid utbildning

Utbildningsbidrag för doktorander

Utbildningsbidrag för doktorander infördes som studiefinansiering i forskarutbildningen den 1 juli 1976 efter förslag i prop. 1975/76:128 (UbU 28, rskr. 380). Bidragsformen för studiefinansiering fanns från början parallellt med andra former för studiefinansiering, t. ex. assistent- och amanuens-tjänster. Sedermera – från den 1 juli 1983 – blev utbildningsbidraget doktorandernas viktigaste försörjningskälla. Sedan någon tid sker en över-

gång från utbildningsbidrag till doktorandtjänster. För utbildningsbidragen gäller bestämmelserna i förordningen (1976:536) om utbildningsbidrag för doktorander. Utbildningsbidraget är för närvarande 7 406 kr. per månad. Utbildningsbidragen beskattas.

I enlighet med de principer som jag nyss redogjorde för bör utbildningsbidragen för doktorander kunna tas i anspråk genom löneexekution. Frågan är hur detta lagtekniskt bör gå till. En möjlighet är att jämställa doktoranden med en arbetstagare (7 kap. 1 § första stycket 2 och 15 kap. 2 § första stycket 2 UB), en annan att hänföra bidraget till ersättningar enligt punkt 4 resp. 5 i de nämnda lagrummen. I rättsfallet NJA 1982 s. 730 ställde högsta domstolen (HD) inledningsvis frågan om doktorandbidragens karaktär i det här hänseendet. Frågan besvarades dock inte av domstolen, som i stället motiverade sitt beslut med att införsel inte kunde komma i fråga eftersom utbildningsbidrag inom arbetsmarknadsutbildningen – vilka bidrag enligt HD uppvisade många likheter med doktorandbidragen – inte kunde tas i anspråk genom löneexekution.

Det sist sagda kan föranleda slutsatsen att någon särskild lagändring i fråga om just doktorandutbildningen inte behövs, om – som jag strax återkommer till – ersättningarna vid arbetslöshet enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd blir möjliga att ta i anspråk genom löneutmätning och införsel. En lagändring med sikte på att likställa doktoranden med en arbetstagare (punkt 2) framstår som mindre lämplig, eftersom doktorandbidragen nu avses att bli omvandlade till doktorandtjänster. Det kan förutsättas att lönerna från dessa tjänster inte kommer att undantas från bestämmelserna om löneexekution.

Mot bakgrund av det sagda förordar jag att punkterna 4 och 5 i de nämnda lagrummen i UB formuleras så att utbildningsbidragen för doktorander inte utesluts från den krets av ersättningar som bör kunna tas i anspråk genom införsel och löneutmätning.

Statligt studiestöd

Statligt studiestöd utges i form av studiehjälp, studiemedel och vuxenstudiestöd. Bestämmelser om studiestöd finns i studiestödslagen (1973:349), studiestödsförordningen (1973:418), lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, förordningen (1983:1031) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, förordningen (1980:483) om statsbidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser, m. m. samt i förordningen (1986:395) om timsättning vid vissa vuxenutbildningar.

Enligt 9 kap. 3 § studiestödslagen får fordran på studiestöd inte överlåtas eller tas i mät för gäld.

Studiehjälp utgår till studerande som är högst 20 år och går i utbildning på gymnasial nivå. Stödet innefattar ett generellt bidrag, studiebidrag. Därutöver kan inackorderingstillägg utgå till elever som behöver inackordera sig på skolorten och extra tillägg till elever som har synnerligen stort behov av ytterligare studiehjälp. Även återbetalningspliktiga studiemedel kan beviljas. Studiehjälp utbetalas i normalfallet en gång i månaden till

vårdnadshavaren eller till eleven själv, om han är myndig. Studiebidraget är 485 kr. per månad. Inackorderingstillägget utgår med högst 1 550 kr. per månad beroende på avståndet mellan föräldrahemmet och skolan. Tillägget inkluderar även bidrag till hemresor. Extra tillägg utgår med högst 660 kr. per månad. Tillägget är behovsprövat. Prövningen görs mot elevens och föräldrarnas ekonomi. – Härutöver kan resekostnadsersättning utgå till elever vid statens skolor för vuxna i Härnösand och Norrköping. Ersättningen utbetalas en gång per termin.

Vid bedömningen av om studiehjälpens bidragsdel – 485 kr. per månad – bör kunna tas i anspråk genom löneexekution måste kopplingen till det förlängda barnbidraget som kan utgå enligt lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag uppmärksammas. Det förlängda barnbidraget betalas ut med samma belopp som studiebidraget och – som namnet antyder – för tid efter det att det ordinarie barnbidraget har upphört, dvs. från och med kvartalet efter det under vilket eleven fyllt 16 år.

Studiehjälpen får liksom det förlängda barnbidraget ses i första hand som ett ekonomiskt stöd till barnfamiljerna (jfr prop. 1985/86:137 s. 5). Från den utgångspunkten bör studiehjälpen i detta sammanhang inte ses som en ersättning som utgår på grund av utbildning och den bör därför inte heller kunna tas i anspråk genom löneexekution. Reglerna om utmätningsfritt belopp och förbehållsbelopp medför för övrigt att löneexekution i praktiken aldrig skulle kunna komma till stånd.

Inte heller till den del studiehjälpen skall återbetalas eller avser att kompensera för särskilt angivna kostnader bör ersättningen enligt mina allmänna utgångspunkter komma i fråga för löneutmätning eller införsel.

Studiemedel utgår till studerande på eftergymnasial nivå samt till studerande som är minst 20 år och studerar på gymnasial nivå. Stödet, som är behovsprövat, består av bidrag och återbetalningspliktiga studiemedel. Beloppsnivån är knuten till basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. En studerande utan barn erhåller 8,06 % av basbeloppet per 15-dagarsperiod. För höstterminen 1987 innebär detta 3 949 kr. i månaden. Av detta belopp är 242 kr. bidrag och resten lån. Därutöver kan barntillägg beviljas med ett belopp som utgör 1,39 % av basbeloppet per studieperiod om 15 dagar. Under höstterminen 1987 utgår barntillägg med 681 kr. per månad. Tillägget är återbetalningspliktigt och utgår till den som har vårdnaden om barnet eller är underhållsskyldig för barn som är högst 16 år. Endast ett tillägg per barn beviljas. Om båda föräldrarna studerar, utbetalas tillägget i första hand till fadern. Är föräldrarna överens om det, kan tillägget utbetalas till modern. Är föräldrarna skilda och söker båda barntillägg, är det emellertid alltid den underhållsskyldige som har rätt till barntillägget. Tillägg som beviljas på grund av underhållsskyldighet skall alltid överlämnas till vårdnadshavaren. I annat fall mister den underhållsskyldige rätten till fortsatt barntillägg.

I vissa fall kan även studiemedel utöver ordinarie belopp, s. k. extra studiemedel, beviljas. Extra studiemedel är i sin helhet återbetalningspliktigt och beviljas t. ex. för merkostnader på grund av dubbelbosättning och särskilt höga utbildningskostnader.

Studiemedel betalas ut månadsvis till studerande på gymnasial nivå och två gånger per termin till studerande i eftergymnasial utbildning.

I likhet med vad som gäller för studiehjälp kan även resekostnadsersättning beviljas studerande vid statens skolor för vuxna i Härnösand och Norrköping i form av studiemedel.

Studiemedel är behovsprövat. Om den studerande har egen inkomst eller förmögenhet trappas stödet ner för att slutligen helt upphöra. När de studerandes ekonomiska förhållanden sammantagna är sådana att införsel med hänsyn till reglerna om förbehållsbelopp skulle ha kunnat ske, har gränsen för rätt till studiemedel i praktiken ofta passerats. I vart fall är bidragsdelen då så liten i förhållande till den studerandes övriga inkomster att den saknar intresse i sammanhanget. Detta förhållande förstärks ytterligare om man genomför studiemedelskommitténs förslag i betänkandet (SOU 1987:39) Studiemedel att vid reducering av studiemedel bidragsdelen berörs först. Härtill kommer att studiemedel utbetalas endast två gånger per termin, och alltså endast med tvekan kan anses uppfylla kravet på periodicitet. Jag anser med hänsyn härtill att löneexekution inte bör kunna ske i studiemedlens bidragsdel. Att studiemedel inte heller till den del de avser ersättning för vissa särskilt angivna kostnader eller är återbetalningspliktigt bör kunna komma i fråga följer av vad som har angetts i det föregående.

Vuxenstudiestödet är i första hand avsett för arbetstagare med kort utbildning som tar ledigt för att studera och då mister sin lön. Vuxenstudiestödet består av korttidsstudiestöd, internatbidrag, särskilt vuxenstudiestöd och bidrag till uppsökande verksamhet. Det senare stödet utgår inte till enskilda utan till fackliga och vissa andra organisationer; det behandlas inte vidare här.

Korttidsstudiestöd utges för deltagande i studiecirkel och korta ämneskurser vid folkhögskola. För deltagande i korta ämneskurser vid folkhögskola kan även internatbidrag utgå. Korttidsstudiestödet utgår med 44 kr. per timme och internatbidrag med 220 kr. per dygn.

Det särskilda vuxenstudiestödet består av bidrag och lån. Stödet utgår till studerande som uppfyller vissa grundvillkor, till studerande i komvux, folkhögskola, gymnasieskola och annan utbildning på gymnasial nivå samt till studerande vid yrkesteknisk högskola. Beloppet som beviljas är beroende av om den studerande är medlem i arbetslöshetskassa och den ersättning han som sådan är berättigad till. Genom det särskilda vuxenstudiestödet skall den studerande kunna få lika stort belopp som den som har utbildningsbidrag för arbetsmarknadsutbildning.

Den som är medlem i arbetslöshetskassa kan därutöver få barntillägg om han är underhållsskyldig eller har vårdnaden om barn som är högst 16 år. Vuxenstudiebidraget och barntillägget är skattepliktiga.

Särskilt vuxenstudiestöd utgår med följande belopp:

Belopp	Medlem i arbetslöshetskassa		Ej medlem i arbetslöshetskassa
	Minst	Högst	
Vuxenstudiebidrag	3 420 kr.	5 730 kr.	1 710 kr.
Återbetalningspliktiga studiemedel	1 200 kr.	1 700 kr.	2 400 kr.
Barn tillägg	690 kr.	690 kr.	

Utbetalning sker en gång per månad.

Resekostnadsersättning kan, liksom vid studiehjälp och studiemedel, beviljas studerande vid statens skolor för vuxna i Härnösand och Norrköping i form av vuxenstudiestöd.

För att vara behörig till *det särskilda vuxenstudiestödet för arbetslösa* enligt lagen (1983:1030) om sådant särskilt stöd krävs att man är medlem i erkänd arbetslöshetskassa och uppfyller de s. k. allmänna villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning från kassan. I motsats till det normala vuxenstudiestödet finns inte någon särskild ansökningstid för detta studiestöd. Medlen är begränsade och de behöriga sökande beviljas stöd i den turordning som ansökningarna kommer in till dess pengarna tar slut. Någon urvalsprövning förekommer alltså inte. I övrigt gäller samma belopp och villkor för rätt till detta särskilda studiestöd som för rätt till det normala vuxenstudiestödet.

Timersättning vid vissa vuxenutbildningar utgår enligt förordningen (1986:396) om sådana ersättningar till deltagare i svenskundervisning för invandrare och grundutbildning för vuxna. Enligt bestämmelserna för undervisningen får studier bedrivas under högst 15 timmar per vecka. Ersättningens storlek varierar beroende på om den studerande åsamkats inkomstbortfall. Den som har inkomstbortfall får 44 kr. per timme medan övriga får 13 kr. per timme.

Vid bedömningen av om ersättningar som utgår enligt det statliga vuxenstudiestödet bör kunna komma i fråga för löneutmätning och införsel bör först uppmärksammas att stödet kan utgå både som bidrag och som lån. I den mån stödet utges i form av lån bör löneexekution givetvis inte komma i fråga. Vidare bör – i enlighet med mina allmänna utgångspunkter – inte heller löneexekution ske i sådana ersättningar som avser att täcka vissa särskilt angivna kostnader. De former av vuxenstudiestöd som således bör kunna komma i fråga för löneexekution är vuxenstudiebidrag inklusive barn tillägg, korttidsstudiestöd och timersättning.

I 9 kap. 3 § studiestödslagen finns, som tidigare nämnts, en föreskrift som anger att fordran på studiestöd inte kan överlätas eller utmätas. Som en konsekvens av de nu föreslagna ändringarna i UB föreslår jag att den föreskriften i sak ändras på det sättet att undantag från förbudet görs för löneexekution enligt 7 kap. och 15 kap. UB beträffande andra fordringar på studiestöd än studiehjälp och studiemedel.

3.2.3 Ersättningar vid arbetslöshet

Dagpenning enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring utgår normalt med lägst 140 kr. och högst 400 kr. per dag. Dagpenningen utgår normalt inte för lördag och söndag och inte heller när den försäkrade uppbär föräldrapenning. Dagpenningen utgår under längst 300 dagar eller, om den försäkrade har fyllt 55 år, 450 dagar. Dagpenningen avser att kompensera för inkomstbortfall vid arbetslöshet.

Enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd (KAS) utgår sådant stöd med 140 kr. per dag under längst 150 dagar. Om vederbörande har fyllt 55 år kan stödet utgå som längst i 300 dagar och har han fyllt 60 år i längst 450 dagar. I likhet med dagpenning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring utgår KAS normalt inte för lördag och söndag och inte heller när stödmottagaren uppbär föräldrapenning.

Bidrag med belopp som motsvarar den ersättning som bidragstagaren annars skulle ha varit berättigad att uppbära i form av dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller KAS kan utgå enligt förordningen (1984:523) om bidrag till arbetslösa som startar egen verksamhet. Bidraget får utgå under högst sex månader.

Ersättningar som utgår enligt nu nämnda författningar avser att kompensera mottagaren för inkomstbortfall. Ersättningarna uppfyller också de övriga krav som bör ställas för att löneexekution skall kunna komma i fråga. Jag förordar därför att ersättningarna kan bli föremål för löneexekution.

Utbildningsbidrag enligt förordningen (1987:406) om arbetsmarknadsutbildning kan utgå i form av dagpenning och som särskilt bidrag för kostnader. Dagpenning utgår till medlem i erkänd arbetslöshetskassa med ett belopp som motsvarar vad kursdeltagaren är eller skulle ha varit berättigad till för heltidsarbete vid ersättning från en erkänd arbetslöshetskassa, dock lägst med 240 kr. per dag. Annan än medlem som har fyllt 20 år eller har vårdnad om eller fullgör underhållsskyldighet mot eget barn har en dagpenning om 240 kr. medan övriga får 170 kr. per dag.

Till den del utbildningsbidraget utgörs av dagpenning bör enligt min mening ersättningen kunna komma i fråga för löneexekution. Bidraget för särskilda kostnader bör däremot i enlighet med de principer som angetts i det föregående lämnas utanför kretsen av de ersättningar vari löneexekution skall kunna äga rum.

Flyttningsbidrag kan utgå enligt förordningen (1987:407) om flyttningsbidrag m. m. Ersättningen avser att täcka de faktiska kostnader som uppkommer vid flyttning till annan ort och bör därför inte kunna bli föremål för löneexekution. Detsamma gäller flyttningsersättning som under en övergångstid kan komma att utgå med stöd av den numera upphävda lagen (1985:506) om vissa flyttningsersättningar samt bidrag enligt förordningen (1987:409) om bidrag till arbetshjälpmedel m. m., förordningen (1977:1100) om bidrag till sjömän vid arbetslöshet i utländsk hamn liksom när det gäller ersättning vid personskada till elev i bl. a. viss arbetsmarknadsutbildning (AMSF 1979:7).

3.3 Beräkningen av utmätningsfria belopp och förbehållsbelopp

Lokalavdelningen för Stockholms län av föreningen Sveriges kronofogdar påpekar att promemorian inte tar upp frågan i vad mån de ersättningar m. m. som inte föreslås kunna komma i fråga för löneexekution skall få påverka beräkningen av det utmätningsfria beloppet resp. förbehållsbeloppet.

Det ankommer, som tidigare nämnts, på riksskatteverket att meddela de närmare föreskrifterna för bestämmande av de båda beloppen. Jag utgår från att den väckta frågan kan regleras i det sammanhanget. Jag vill emellertid nämna att det enligt min mening förefaller rimligt att, i den mån en kostnad påverkar beräkningen av beloppen i fråga, hänsyn tas till sådan utgående ersättning som avser att kompensera för kostnaden. Den principen tillämpas i dag såvitt gäller bl. a. barnbidrag. Om ersättningen i fråga utgår som ett lån, ligger det enligt min mening däremot närmare till hands att inte beakta ersättningen.

3.4 Ikraftträdande

I promemorian föreslogs att ändringarna skulle träda i kraft den 1 januari 1988. Riksförsäkringsverket har i sitt remissvar påpekat att de nya reglerna förutsätter ett viss förberedelsearbete avscende bl. a. dataprogram, testningar och utfärdande av arbetsinstruktioner. Jag föreslår därför att ändringarna träder i kraft den 1 april 1988.

3.5 Administrationen

De föreslagna ändringarna medför krav på nya rutiner hos framför allt kronofogdemyndigheterna. Utredningen om gäldenären måste i vissa fall omfatta också en undersökning om utgående ersättningar m. m. Det merarbete som blir följden av reformen bedöms rymmas inom befintliga resurser för exekutionsväsendet. Jag är införstådd med att vissa av de ersättningar som jag föreslår skall kunna komma i fråga för löneexekution av praktiska skäl endast i undantagsfall tas i anspråk. Jag förutsätter att kronofogdemyndigheterna beslutar om löneexekution endast när åtgärderna står i rimligt förhållande till administrationskostnaderna.

Det har under remissbehandlingen hävdats att administrationen av löneexekutionen hos arbetslöshetskassorna kommer att bli omfattande. Arbetslöshetskassornas samorganisation liksom TCO har t. o. m. avstyrkt promemoricförslagen av det skälet. Jag anser dock inte att reformen bör stoppas av det skälet. Den som har att hålla inne den genom beslutet om löneutmätning eller införsel i anspråktaga delen av lönen (eller motsvarande) behöver bara redovisa den ifrågavarande delen av lönen till kronofogdemyndigheten. Jag är övertygad om att arbetslöshetskassorna efter samråd med försäkringskassorna, som inte gett uttryck för några farhågor rörande administrationen utan tvärtom välkomnat reformen, snart kommer att finna lämpliga rutiner.

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
3. lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520).

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

5 Specialmotivering

Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken

Ändringar föreslås i 7 kap. 1 § första stycket 4 och 15 kap. 2 § första stycket 5. De berörda punkterna är i dag likalydande och även de nu framlagda ändringsförslagen är likalydande. I det följande görs därför ingen åtskillnad mellan de båda berörda lagrummen.

I promemorian övervägdes olika alternativ för regleringen. Promemorieförslaget, som i den delen lämnades utan erinran av remissinstanserna, innebar – med anknytning till föreskrifternas nuvarande utformning – att de nya ersättningarna i författningstexten redovisas i huvuddrag och inte i detalj. Mina ändringsförslag bygger på samma teknik.

De berörda punkterna avslutas i dag med orden "eller av annan sådan anledning". Vad som menas med det är, som jag tidigare nämnt, inte alldeles klart. Av uttalanden i förarbeten (prop. 1975/76:27 s. 23 f och prop. 1980/81:8 s. 540 och 736) följer dock att bestämmelsen skall anses innefatta föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Eftersom den diskuterade ordalydelsen veterligt inte torde ha tillämpats beträffande någon annan typ av ersättning föreslås att de nu gällande avslutningsorden byts ut mot en direkt hänvisning till de avsedda ersättningarna. Dessa benämns i lagen om allmän försäkring gemensamt föräldrapenningförmåner. Denna benämning har tagits upp i den föreslagna lagtexten.

Uttrycket "dagersättning" har bytts ut mot "ersättning" eftersom inte alla de ersättningar som nu föreslås kunna bli föremål för löneexekution utgår i form av dagsättning. Detta gäller t.ex. utbildningsbidrag för doktorander. Den nu föreslagna ändringen medför inte behov av någon ändring av 7 kap. 8 § andra stycket och 15 kap. 9 § tredje stycket UB, vari sägs att kronofogdemyndigheten vid utmätning/införsel i dagsättning skall bestämma utmätningsbelopp/införselbelopp och utmätningfritt belopp/förbehållsbelopp per dag. Bestämmelserna kan stå kvar med nuvarande lydelse eftersom de blir tillämpliga först när ersättningen i fråga utgår som dagsättning. Detsamma gäller de nya föreskrifterna i 7 kap. 8 a och 13 §§ samt 15 kap. 6 och 10 §§ UB om beräkningen av dessa belopp vid sjukpenning eller annan dagsättning (SFS 1987:372) som träder i kraft den 1 december 1987.

Som en allmän begränsning av de ersättningar som är nya i de berörda lagrummen sägs att löneutmätning resp. införsel kan äga rum endast i den

mån dessa inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller skall återbetalas. I den mån en ersättning utgår som lån – t. ex. vid särskilt vuxenstudiestöd – kan löneexekution alltså inte äga rum i ersättningen.

I vissa fall avser ersättningen att kompensera för vissa särskilt angivna kostnader. Inte heller till den del en ersättning avser att kompensera för sådana kostnader kan löneexekution äga rum. Med uttrycket "vissa särskilt angivna kostnader" följer att ersättningar som skall tillgodose mottagarens allmänna levnadskostnader inte omfattas av detta undantag. Flyttningsbidrag enligt förordningen (1987:407) om flyttningsbidrag m. m. samt resekostnadsersättning enligt studiestödslagen kan däremot inte komma i fråga för löneexekution.

Formellt omfattar de nya föreskrifterna också ersättningar som är så låga att de aldrig når upp till ens förbehållsbeloppet (exempelvis dagersättning vid grundutbildning för värnpliktiga). Den omständigheten att ersättningen är så låg innebär emellertid inte att ersättningen aldrig kan komma i fråga för löneexekution. Gåldenären kan nämligen ha sidoinkomster av sådant slag att löneexekution inte kan äga rum däri. En sådan sidoinkomst skall dock normalt beaktas när exempelvis förbehållsbeloppet bestäms och kan alltså medföra att förbehållsbeloppet sjunker under det av riksskatteverket bestämda normalbeloppet. Den valda tekniken – att inte undanta dessa låga ersättningar – medger en förenklad reglering och en smidig anpassning till de faktiska förhållandena i enskilda fall.

De olika nya ersättningar som föreslås komma i fråga för löneutmätning och införsel har redovisats tidigare och kommenteras inte ytterligare här. Dock bör anmärkas att med ersättning för värnpliktstjänstgöring likställs enligt den föreslagna lagtexten ersättningar för "annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring". Härmed avses främst sådana ersättningar som anges i 11 kap. 2 § första stycket i lagen om allmän försäkring och sådan ersättning som utgår till den som har kallats att fullgöra bistånds- eller katastrofutbildning.

Att fordran på studiehjälp och studiemedel inte omfattas av den föreslagna regleringen följer av den nya lydelsen av 9 kap. 3 § studiestödslagen.

Att ersättning som utgår enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare i princip kan tas i anspråk har uttryckligen angetts i författningstexten.

Vad som föreskrivs om löneexekution i sjukpenning bör med stöd av 3 kap. 9 a § lagen om allmän försäkring tillämpas även i fråga om havandeskapspenning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 1988. Några särskilda övergångsbestämmelser torde inte behövas. De nya föreskrifterna blir därmed tillämpliga även beträffande exekutionsfordringar som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslaget till lag om ändring i studiestödslagen

Beträffande den föreslagna ändringen i 9 kap. 3 § hänvisas till i första hand till avsnitt 3.2.2. Förslaget innebär att utmätningsförbudet beträffande fordringar på studiestöd i fortsättningen kommer att gälla endast studie-

hjälp och studiemedel medan övriga fordringar på studiestöd i princip kan tas i anspråk genom löneutmätning och införsel. Prop. 1987/88:59

Förslaget till lag om ändring i familjebidragslagen

Den föreslagna ändringen i 37 § klargör att fordran på familjebidrag inte får tas i anspråk genom införsel.

6 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
3. lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520).

7 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1987-10-22

Närvarande: f. d. regeringsrådet Nordlund, justitierådet Freyschuss, regeringsrådet Bouvin.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 1987 har regeringen på hemställan av statsrådet Wickbom beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),
3. lag om ändring i familjebidraglagen (1978:520).

Förslagen har inför lagrådet föredragits av departementsrådet Lars Eklycke.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 oktober 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm- Wallén, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist och Thalén

Föredragande: statsrådet Leijon

Proposition om ändrade regler vid löneutmätning och införsel

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande (beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde 1987-10-08) över förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i studiestödslagen (1973: 349),
3. lag om ändring i familjebidragslagen (1978: 520).

Föredraganden anför att lagrådet har lämnat förslagen utan erinran och hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta de av lagrådet granskade förslagen.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

	sid
Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 1987 ..	6
1 Inledning	6
2 Närmare om bakgrunden	7
2.1 Gällande ordning	7
2.2 Riksdagens uttalanden	8
2.3 Ensamförälderkommitténs förslag m. m	8
3 Överväganden och förslag	8
3.1 Allmänna utgångspunkter	8
3.2 De olika ersättningarna	11
3.2.1 Ersättningar vid värnpliktstjänstgöring m. m	11
3.2.2 Ersättningar vid utbildning	11
3.2.3 Ersättningar vid arbetslöshet	16
3.3 Beräkningen av utmätningfria belopp och förbehållsbelopp ..	17
3.4 Ikraftträdandet	17
3.5 Administrationen	17
4 Upprättade lagförslag	18
5 Specialmotivering	18
6 Hemställan	20
7 Beslut	20
Lagrådets yttrande	21
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 29 oktober 1987	22

